

3.7 Håndværkerbyen

Produktionens København: Den funktionalistiske værkstedsby til de udflyttende håndværkere.

Beskrivelse af kulturmiljøet

Kulturmiljøet omfatter værkstedsbebyggelsen Håndværkerbyen i Valby.

Begrundelse

Håndværkerbyen blev opført i perioden 1953-1961 og skulle bl.a. genhuse udsanerede virksomheder fra det indre København og brokvartererne. Håndværkerbyen var den første af sin slags i landet, og den blev en model for, hvordan værkstedsbyggeri skulle planlægges og udformes med bl.a. moderne sanitære forhold og fællesfaciliteter. Håndværkerbyen er siden blevet et forbillede for mange kommuners nyplanlagte industrikvarterer. Håndværkerbyen er et af Slots- og Kulturstyrelsens 25 nationale industriminder.

Funktionalistisk byggeri med fællesfaciliteter

Håndværkerbyen blev planlagt for at imødekomme behovene fra den megen småindustri, som fortsat udgjorde en stor del af det danske erhvervsliv i efterkrigstiden. Opførelsen af Håndværkerbyen skete som en del af udbygningen af det store industrikvarter i Valby, og beliggenheden gjorde bl.a., at værkstedsmestrene kunne fungere som underleverandører til storindustrien.

Håndværkerbyen blev opført i tre etaper. Den første etape blev finansieret af Københavns Kommune med midler stillet til rådighed som del af den amerikanske Marshall-hjælp til Danmark.

Bebyggelsen blev opført efter funktionalistiske principper for at skabe gode forhold for arbejderne, og den står i skarp kontrast til de utidssvarende og uhygiejniske lokaler i byens baggårde og kældre. Hver bygning indeholdt otte værkstedsenheder parvist samlet under et shedtag. Der var fælles varmeanlæg og moderne sanitet og elinstallationer, garager og en fælles servicebygning med bl.a. kantine og badeanstalt.

De første virksomheder, der flyttede ind i Håndværkerbyen i 1950'erne, var maskin- og værktøjsfabrikker, metalvarefabrikker, bogtrykkerier, metalsliberier og lignende.

Det beskedne industrikvarter er et eksempel på et vellykket værkstedsbyggeri af høj arkitektonisk kvalitet. Særligt de otte ensartede shedtagsbygninger i tidstypisk dansk funktionalistisk stil fremstår sammenhængende og harmoniske og giver kulturmiljøet en særlig identitet.

Bærende bevaringsværdier

- Strukturen med Værkstedsvej som rygrad og de smalle sideveje vinkelret herpå.
- De otte ensartede værkstedsbygninger med shedtage, hvidmalede betonrammekonstruktioner, røde teglfacader og enkel, stram detaljering.
- Den oprindelige fælles servicebygning.

Sårbarhed

Kulturmiljøet er sårbart overfor om- og tilbygninger samt skiltning uden hensyntagen til den oprindelige arkitektur og bebyggelsesstruktur.

Nuværende sikring

- Kulturmiljøet er omfattet af en lokalplan, der udpeger bebyggelsen som bevaringsværdig.

Udviklingsmuligheder

Kulturmiljøet er fuldt udbygget, og der er meget begrænsede udviklingsmuligheder. Eventuelle mindre bygningsændringer skal tilpasses bebyggelsens oprindelige arkitektoniske udtryk.

